

RENAȘTEREA

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

LA PROPOVEDUIRE

— Conferințele preoțești din protopopiatul Dej, Bistrița și sfințirea bisericii din Escu —

Multe sunt zilele de muncă strădnică ce se desfășoară în cuprinsul Eparhiei noastre, vrednice a fi încreditate pe răbojul împlinirii întru salvarea sfintei noastre biserici.

Dintre toate însă, ostenele Arhierelui din acest an sunt prilejuri de mari praznice.

Participarea la conferințele preoțești a Prea Sfințitului nostru Stăpân, care nu precupețește nicio osteneală spre a dăruia harul apostolesc de care s'a învrednicit, sunt pentru toată turma păstorită, cler și popor deopotrivă, prilejuri de înălțare și întărire sufletească.

În seara zilei de 19 Sept. a. c. Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae, însoțit fiind de Păr. consilier Pavel Șendrea și Ierodiaconul Dionisie Marin, a descins în casa primitoare a P. C. Păr. Protopop Zaharie Manu din Dej. A doua zi s'a slujit liturgia arhierescă, la care s'au împărtășit preoții din tract, meditația pentru sfânta împărtășanie fiind rostită de P. C. Păr. Prot. Z. Manu.

Deși această convenire a fost concepută într'un cadru intim preoțesc, mulțimea credincioșilor a venit să cinstească cu numărul impresionant, prezența Prea Sfințitului nostru Stăpân, în mijlocul lor.

Viu mișcat de această atenție, Prea Sfinția Sa mulțumește tuturor pentru sufletul cald cu care a fost primit, răsplătindu-le din belșug această dragoste prin cuvântul înaripat de bună mireasmă duhovnicească și arhieresti binecuvântări cu care încheie slujba zilei.

La orele 11 s'a deschis, într'o atmosferă înălțătoare, conferința preoțești din tractul Dej.

Referatele au fost frumos susținute de C. Păr. Gavril Zob, Păr. Gh. Munteanu, Păr. O. Purdea și Păr. Samuil Țura. În via discuție ce s'a angajat pe marginea acestor lucrări, Prea Sfinția Sa a contribuit cu lămuririle trebuincioase.

Sfințirea bisericii din Escu

Sunt sate în care rostul monoton al vieții nu este schimbat de nici un eveniment mai important secole de-a rândul, vizita arhierescă a scos și și satul Escu din această letargie.

În dimineața zilei de Duminecă, 21 Sept., Prea Sfințitul însoțit fiind și de Dl Prefect al jud. Someș Profesor I. Neamțu, precum și de Dl Decan al facultății de litere și filosofie Prof. Ioachim Crăciun, a fost întâmpinat de o cîntă de călăreți la intrarea satului Escu.

Numărul credincioșilor care a participat la sarbătoarea târnosirii bisericii din acest sat, ascuns la margine de drum, a fost cu adevărat impresionant — cca. 5000 — încât

asemenea lui Zacheu au trebuit să se urce prin copacii de pe marginea drumului pentru ca să vadă măcar fața Arhierelui. La margine de sat a fost întâmpinat de autoritățile administrative în fața unei frumoase porți, urându-i bun venit Dl Primpretor al plasei Gârboiu, precum și primarul din loc Vasile Pinte, care a rostuit în frumoasele versuri de mai jos entuziasmul poporului de pe acele plaiuri:

*Stăpâne bun, Preasfințit;
Eu vă zic: „Bine-ați venit!”*

*Să aveți viață senină
Că'n lume sunteți lumină,
Lumina poporului
Apostolul Domnului.*

*Să vestiți pe-acest pământ
Cuvântul Duhului Sfânt,
Să vestiți și într'acest sat
Numele Celui-Prea'nalt.*

*Să cereți prin rugăciune
Pace peste 'ntreaga lume,
Peste-acest hotar, belșuguri
Unde ară-a noastre pluguri,*

Tuturor le răspunde Prea Sfinția Sa în cuvinte pline de căldură.

La intrarea în curtea frumoasei biserici noi, ridicată din ostenele credincioșilor, a fost întâmpinat de P. C. Păr. Prot. Z. Manu, C. Păr. Ioan Pinte parohul locului, ostenitor la împlinirea acestei opere mărețe, precum și preoțimea din jur.

Impresionează în deosebi, pictura interioară, executată de Profesorul Coriolan Munteanu, precum și corul bisericii din Dej, care nu a prețuit să ostenească la această depărtare pentru a împodobi acest praznic prin cântările sale executate cu multă pricepere și talent.

După slujba târnosirii, liturgia arhierescă se slujește afară, iar la încheiere propovăduiește Prea Sfinția Sa cuvântul Evangheliei, poporului dornic de „apa cea vie”. Mănecând dela cuvintele: „Ce va avea omul de va dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul?”, arată valoarea neprețuită a slobozeniei sufletelor noastre, care este îndatorit să slujească numai singur lui Dumnezeu, dând îndemn și tărie pentru păzirea credinței celei adevărate.

Masa comună a fost împodobită cu cântările corului din Dej precum și de beneventările ocazionale ale P. S. Sale Episcopului pentru M. S. Regele Mihai I, a Dlui Prefect Prof. I. Neamțu pentru P. S. Sa Episcopul, a Dlui decan Ioachim Crăciun pentru armonioasa conlucrare dintre credință, știință și administrație — „această trinitate reunită și la acest praznic”; a Dlui Primprocuror, a C.

Păr. cons. P. Șendrea pentru administrație și cei prezenți, a P. C. Păr. Z. Manu pentru cor și a Preotului I. Pinte pentru cei ce au ostenit la ridicarea noului lăcaș de închinare.

Toți s'au întors dela acest praznic, mai îndreptați și îndestulați asemenea celor 5000 săturați oarecând de Mântuitorul în pustie.

Seara a trebuit să despartă pe cei ce au lucrat împreună, în această mare zi de praznic al satului Escu, deoarece Prea Sfințitul Episcop, cu însoțitorii, plecau pe drumul datoriei la conferința preoților din tractul Bistrița.

Conferința preoților din Tractul Bistrița

Sosiți seara târziu la Bistrița, au fost primiți în casa C. Prot. Mureșanu, iar a doua zi în zori, Prea Sfințitul se îndreaptă spre istoricul sat Galații-Bistriței, unde poporul, deși în zi de lucru, a fost de față cu mic cu mare, încât purtătorul de binecuvântare cerească abia putea să răzbată printre cei ce doreau să se atingă măcar de marginea veșmintelor lui.

Primit de autoritățile comunale și învâțător, în tinda bisericii este întâmpinat de soborul preoților din tract, iar C. Păr. I. Georgiu prin cuvântarea rostită, ridică vâlul deasupra unei frumoase pagini din trecutului acestui sat.

Redăm mai jos, pentru frumusețea ei textul adresat Prea Sfinției Sale.

PREA SFINȚITE STĂPÂNE!

Cu fiască supunere și adâncă recunoaștere Vă primim pe Prea Sfinția Voastră în această parohie și comună, care e cea mai veche și românească în protopopiatul și ținutul Bistriței.

Regretatul Vasile Pârvan scrie în „Getica”, că aici și în împrejurime s'au aflat urme ale Schiților: vârfuri de săgeți și mormintele cu urmele lor.

Kis, fost profesor universitar în Cluj, a susținut, că comuna Galați, împreună cu alte sate de pe această vale, au fost înființate de Greco-Romani.

Protopopul T. Buzdug din Rusul-Bârgăului, la anul 1865 scrie în „Pisania”, documentul pus în piatra fundamentală dela această biserică, că comuna Galați a fost întemeiată de Celto-Gali înainte de descălecarea Romanilor, și pe lângă alte evenimente de însemnătate, scrie, că comuna Galați a fost o comună fruntașă, mare și bogată cu peste 1000 suflete. „Istoria satului până în 1848 a fost un neînterupt șir al durerii, suferinții și umilinții, fiind locuitorii iobagi, și că în 1848 și-a proclamat libertatea.

Nicolae Iorga susține, că în Galații-Bistriței a fost sediul unui episcop român între anii 1458—1469.

„El ne-a mântuit pe noi și ne-a chemat cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci după bună voia sa și după darul care s'a dat nouă întru Hristos Iisus mai înainte de toți vecii“.

H Tim. 1, 9.

În Arhiva Bistriței s'au aflat 2 documente, în unul se spune, că în 1661 a fost aici Mitropolitul Sava Brancovici și în anul 1684 Dumitrașcu Vodă al Moldovei a stat aici la Galați cu armata mai mult timp.

Dintre Prea Sfinții Arhieriei în timpul mai de aproape au fost: Vasile Moga în 1824, când s'a Sfințit bisrica veche, apoi Mitrop. Andrei Șaguna, iar în anul 1900 Mitropolitul Ioan Meșianu, când s'a sfințit biserică actuală. Acum, sunt 5 ani, în ziua de Ilie Proroc (1942) Prea Sfinția Voastră.

Vă dorim Prea Sfințite Stăpâne, să ne păstoriți ani cât mai mulți în deplină sănătate și Vă asigurăm de toată dragostea și ascultarea noastră. Întru mulți ani!

A urmat apoi liturgia arhierescă cu meditația pentru împărtășirea preoților și a credincioșilor rostită de C. Preot Vasile Deac-Simionescu și Ion Roman-Năsăud.

La sfârșitul slujbei P. S. Sa s'a adresat preoților și poporului comentând evanghelia zilei, din care a ales anafora, miezul curat, a celor mai potrivite îndemnuri de dragoste pentru „lege”, pentru neam și pentru muncă. Cuvintele arhierelui erau asemenea sămânții celei bune, din parabolă, pentru că inimile tuturor se dospise tainic pentru rodirea cea mare dorind de a fi ai lui Hristos, și numai ai Lui.

După rânduiala sfintelor slujbe, au urmat expunerea referatelor: „Hristos în centrul vieții preoțești” susținut de C. P. Ilie Donisă-Bruju din Târnăpuiu, „Prilejuri pentru activitatea duhovnicească a preotului în parohie” susținut de C. P. Ioan Pop, din Blejdenii de Jos, „Piedeci întâmpinate în lucrarea de catehizare” susținut de către C. P. Gavril Relea, din Prundul Bârgăului; „Mijloace de luptă antisectară” susținut de către C. P. Ioan Suciu, din Bistrița Bârgăului.

Toate referatele au fost foarte bine pregătite, frumos expuse și discuțiile deschise de conferința ca și de către restul plenului adunării a dovedit că preoțimea tractului este foarte vie, cu frumoasă pregătire teologică, animată fiind de cel mai ales foc sacru a propovăduirii.

Tot aici trebuie să subliniem contribuția deosebit de valoroasă adusă de Corul din Bistrița, care a contribuit cu frumoase răspunsuri atât la slujba arhierescă cât și după.

Ca o ultimă și deosebit de plăcută surpriză P. S. Sa Episcopul Nicolae a fost întâmpinat la întoarcere, în Lechința sat nou colonizat, de cete de moși și moațe călări.

Cu sufletul plin de lumină, luminând pentru zile ce vor veni, Arhierul s'a întors acasă, lăsând în inimile celor păstoriți: Preoți și popor, darul desăvârșirii întru dreapta credință a lui Hristos, Domnul și Mântuitorul Nostru.

Pr. Pavel Șendrea

Popas nou pe urme vechi

După un lung răstimp de șapte ani, în zilele trecute, Episcopia ortodoxă română a Maramureșului și-a ținut prima adunare eparhială.

În aceea zi, sub căldura plăcută a soarelui de August se face un popas la margine de Țară, care se înscrie cu litere mari pe răbojul istoriei bisericești a acestei Eparhii.

În svon de clopot și în cădelnițări sfinte, după terminarea Sf. Liturghii oficiată în sobor și după chemarea Duhului Sfânt; în capela episcopală din Sighet, I. P. Cucernicul Locotenent de Episcop, Prot. Sebastian Rusan, face deschiderea solemnă a adunării.

Sedința adunării, cu majoritate absolută a membrilor se întrunește în sala festivă a Prefecturii județului, aducându-se hotărâri de mare importanță pentru Eparhie.

După citirea raportului general și a rapoartelor celor trei secții, se purcede la alegerea membrilor în Congresul Național bisericesc, în vederea apropiatelor alegeri de episcopi, când sperăm și noi că ne vom afla „Cărmaciul“ care după doi ani și jumătate dela moartea neuitatului Vlădică Vasile, să ducă cu demnitate Nava Bisericii noastre dela acest hotar de țăară.

Cu unanimitate au fost aleși următorii membrii în Congresul național bisericesc: 1. Prot. Iosif Tint, secretar eparhial și deputat de Maramureș, 2. Pr. Iosif Ciorbea, consilier referent, 3. Prof. universitar Lucrețiu Pătrășcanu, ministrul justiției, 4. Prof. univ. Gheorghe Arghiropol, secretar general la Președinția Consiliului de miniștri, 5. Dumitru Veștemeanu, Inspector general la Ministerul Cultelor și 6. Alex. Maftciu, avocat din Satu Mare.

Tot cu această ocazie se aleg și membrii în Consistorul Spiritual, în persoana P. C. Lor: 1. Pr. profesor Nicolae Gavra (președinte), 2. Pr. Eugen Pauliuc, 3. Pr. Rudolf Coțețiu și 4. Diacon Gheorghe Hanganu (secretar).

Pentru ca Episcopia să poată lucra în deplină legalitate, se aleg în această Adunare, consilierii referenți și Revizorul eparhial.

Cu unanimitate de voturi au fost aleși: 1. Pr. ic. Vladimir Pușcariu, consilier referent la secția administrativ-bisericească, 2. Dl. subdirector Victor Bota, consilier referent la secția economică, 3. Protopop Vasile Magdău, revizor eparhial.

Conducerea secției culturale rămâne și pe mai departe încredințată preotului Iosif Ciorbea, recunoscut în calitatea de consilier referent de sf. Mitropolie a Bucovinei și Ministerul Cultelor.

Atmosfera caldă în care au decurs ședințele acestei Adunări eparhiale, precum și hotărârile aduse, toate cu unanimitate de voturi, dovedesc un gând comun și o voință neștrămutată a tuturor, de a duce destinele Bisericii ortodoxe de pe plaiurile descălecătorilor de țăară, la culmi de glorie.

Bisericițele din lemn, ridicate cu palmele și sudoare multă de țărani săraci ai Maramureșului, sunt exteriorizarea unor suflete ce au purtat în ele, peste veacuri, nealterată, Biserica neamului.

Pentru acest crez au suferit chinuri de martiri preoții și credincioșii noștri din Ardealul de Nord, rămași sub vremelnica stăpânire hortystă, după verdictul dela Viena.

Calvarul acestora a fost descris pe larg în raportul general precum și în rapoartele celor două secții, — administrativă și culturală — picurând în sufletele membrilor Adunării, momente de tragică aducere-aminte.

S'a insistat în mod deosebit asupra părinteștii purtări de grijă pentru turma rămasă fără păstor, a P. S. Episcop Nicolae al Clujului, aducându-i-se — celui ce a suferit alături de credincioșii și fiii săi sufletești umilinți, — în Adunarea Eparhială, omagii de recunoștință.

Sedința ia sfârșit în aceeași atmosferă de caldă prietenie, toți ducând în taințele lor ascunse durere din durerea Neamului și Bisericii noastre, a vremurilor eri apuse și în acelaș timp nădejdea de mai bine în viitor.

Preot Iosif Ciorbea

CE AR FACE HRISTOS?

Slujitorii lui Hristos din toate vremurile și-au purtat cu greu sarcina îndatoririi lor. Ne amintim de cuvintele Mântuitorului „... că jugul meu este bun și sarcina mea ușoară“.

Omul când vede drumul pe care-și poartă carul, că devine grunțuros și cu gropi, îl schimbă și ia altul neted și ușor. Așa trebuie oare schimbată și calea vieții noastre, spre a putea purta sarcina mai ușor?

Noi preoții suntem hărăziți să fim „sarea pământului“ și devenim, de multe ori, „stâlpi de sare“ ca oarecând soția lui Lot, căci prea ne întoarcem să privim la drumurile pe cari trebuie să le părăsim.

Știința, literatura, tehnica și celelalte îndeletniciri omenești, își au reprezentanți pregătiți conform cerințelor lor de azi. Un scrib din antichitate n'ar avea ce căuta în cancelariile noastre. Negustorul de ierburi a devenit farmacistul cult, iar bufonul curților, artistul talentat. Numai despre reprezentanții religiei nu se poate spune că li se dă importanță ascendentă. Dece? Pentru că celelalte domenii ale vieții omenești au fost dezvoltate neconținut, spre folosul trupului omeneșc. Perfecțiunii și invenții mereu noi, fac ca interesul față de ele să fie ținut permanent treaz.

Sufletul omeneșc însă n'a fost cercetat în aceeași măsură. Comorile moștenite din timpul epocii de aur a îndeletnicirilor spirituale, sunt singure cari țin trează conștiința oamenilor. Poate că de aceea și noi manifestăm interesul mai mult după acele întocmiri omenești, cari satisfac cerințele trupului, decât după cerințele misiunii noastre.

Așa fiind, sigur că „sarcina lui Hristos“ devine grea.

Și în acest caz, ce ar trebui să facem? Să aducem inovații credinței sau practicelor bisericești? Nicidecum! Ar trebui doar să ne întrebăm: „ce ar face Hristos în locul nostru?“

Hristos este „inventator“ prin excelență. Pe când geniile omenești descoperă câte un colț din vălul care acoperă marea taină a lumii din afară, Hristos ne-a descoperit taina tainelor din lăuntru, care servește ca cheie pentru deslegarea tuturor celorlalte.

Deci să-l întrebăm pe El despre calea de urmat pentru a eși din drumul tuturor greutăților. Așa, îndeosebi, ca și învățăceii săi când nu putuseră vindeca copilul lunatic; sau ca „israeliteanul cel fără vicieșug“ în taina de sub smochin. „Doamne, de ce ne apasă atât de greu jugul vieții? Ce ai face tu să fii în locul nostru?“ Și ceace ar face El să facem și noi.

Trebuie să ne trezim din inconștiența, lenea și egoismul, cari fac din unii dintre noi niște umbre de ucenici, în cari nici lumea, dar nici Iisus n'ar mai recunoaște pe ai săi. Progresul creștinismului nu poate consta numai în unica îndeplinire a ceremoniilor exterioare bisericești.

Destul am purtat crucea în mână, s'o așezăm și în inimile noastre, căci „la aceasta ați fost chemați — spune sf. Ap. Petru — fiindcă și Hristos a suferit pentru voi și va lăsat pildă, ca să călcați pe urmele Lui“. Ne trebuie urmași întocmai ai lui Hristos pentru ca să putem înviora creștinismul. Însă a imita pe Hristos înseamnă a face ceace ar face El. Și oare ce ar face Iisus, n'ar trebui să facă și ucenicii lui?

Preot R. RĂZLOG

ICOANELE

La una din orele de religie pe clasă, preotul catehet explică școlărilor, prelegerea cu Iisus pruncul în Biserica Ierusalimului, în mijlocul cărturarilor. Lecția, par'că, nu și-ar fi ajuns pe deplin ținta, o mărturie-șea aceasta pasivitatea elevilor, când deodată catehetul, scoate din cartea de lecții icoana pruncului Iisus în templu, și toată clasa a reînviat, iz-

bucnind în momente de bucurie, se năpusteau asupra Părintelui, ca să vadă chipul luminat al pruncului Iisus. După ce Părintele mărturisește că icoana este sfințită (Tim. I 4, 5), una dintre eleve anunță pe vecina ei: „Părinte, Anuța să roagă să o lăsați să sărute icoana“. Și așa s'au închinat cu toți. Cu adevărat spune psalmistul: „din gura pruncilor și

FOILETON

Geneza mântuirii noastre

de Preot Gh. NOVEANU
(Urmare)

Mintea privește conștiința mărginită: trup, plantă, piatră. Ea privește realitățile din lumea văzutei. Ea poate fi elementul monadic prin care un nou Spinoza să refacă o etică și o cosmogonie negativă. Pentru reconstrucția universului sensibil este suficient elementul moarte, ca să-l putem înțelege. Dar pentru lumea nevăzutei? Pentru frământarea fără scop material, fără motivare posesivă, fără cauzalitate, depășind-o ca intenție, pentru valoarea nesupusă finalismului comun, pentru realitatea transcendentă comună nouă, pentru viața dincolo de concret, ce „element-monadă“ vom pune la baza înțelegerii noastre? De acord, ori cum va fi numită această energie specifică veșniciei, a-cauzală, a-materială,

aceasta ipostază sublimă a eternității poate fi numite generic: *suflet*.

Sufletul există!

Că nu-l putem prezenta (defini) decât prin contrast, prin accidente sensibile cu care mergem în viață, nu elimină nici existența, nici atribuțiile lui. *Sufletul este ipostaza ideală a ființei și elementul de mănecare între tonomenele de existență cosmică, și lumea transcendentă.* Către acest suflet, descolbuț din delăsarea amintirilor, să ne îndreptăm pașii.

Se va spune: „frază popească!“

Fie și aceasta blasfemie bine primită? Dar încercați! Bolnavul ce se vindecă prin miracol sau prin droguri, nu se tângue de leacurile ce le-a primit. Vindecarea, mântuirea contează!

Ofer, în numele lui Hristos, leacul mântuirii, prin creștinism.

Să nu se pare anostă asocierea între speculația filosofică și chemarea creștină!

Metoda chemării, are — didactic — diferite

„trepte“.

Dintât cunoașterea.

„Ispitiți scripturile!“ ...Cetățeanul însemnat în codicele stăpânului Irod cu numele de Iisus a fost îmbrăcat în haină de în și cu unelte de dulgher a ispătit formele lemnului, dând chip rotunjit și plăcut vederii, faptelor sale. Muncea, chiar dacă scripturile nu mărturisesc aceasta, presupun totuși. Când „s'a împlinit vremea“, s'a umilit mergând la Ion cel cu chip aspru — fiul lui Zaharia — și acesta cunoscându-l s'a închinat, zicând lui: „Tu ești cel ce trebuia să vină“. Noștele sandalelor delagavoși, ca și cugetul să fie asemenea“. Deslegate să-mi fie deci și mie cutezanțele.

Și-a ales dintre pescari câțiva, ca să-l facă „vânători de oameni“ și prin „dânșii lumea a vânat“, fiind El mare „iubitor de oameni“.

Din faptele Nazarineanului nimic nu isbuțește să samene cu faptele motivate de slăbiciunile lumescii. La „Caana Galilei“, înmulțește vinul, de dragul rugăminții mamei sale, deși „nu se plinise vremea“. Pe slăbănog îl vindecă ca să

a celor ce sug au săvârșit laudă" (Ps. 8, 3). Unii dintre elevii cereau ca icoana sfântă să se așeze în colțul sălii ca să o aibă în permanență.

Elevii o înfrumusețeau cu dantele și prosoape. O cununau cu flori, iar alții i-au pus o candelă în care ardea lumina credinței celei adevărate. Și toate acestea s'au săvârșit pe 'ndelete și fără poruncă, din îndemnul iubirii curate a școlărilor față de icoana sfântă.

Avântul și lucrarea sentimentului religios, nu s'a mărginit numai între acei patru păreți din clasă, ci stăruiau ca icoana să fie așezată și în casele lor, unde la fel s'a creiat un altar al familiei, ca toți să se bucure de darurile cerești.

Iată flacăra și focul saeru al iubirii neîmpuținată față de proslăvirea lui Iisus, al cărui chip pururea îl avem în sufletul nostru (Galat, 3, 1). De sfințenia acestui chip erau pătrunși toți mărturisitorii și mucenicii primelor veacuri creștine și mai

cu deosebire patriarhii și devotații slujitori ai lui Hristos, care au ținut piept în luptă cu împărații bizantini (Leo III Isaurul), care au deslănțuit sângeroasa luptă împotriva sfintelor icoane (726), implinindu-se glasul scripturii dela II Tim. 4, 3: „câci va fi o vreme, când oamenii nu vor primi învățătura cea sănătoasă, ci-și vor alege învățători după poftele lor, care să le gădele auzul“.

O, voi idoli, ce vreți să stați alături de icoane că deși aveți „gură nu graiți, ochi și nu vedeți, urechi și nu auziți“, dar chipul Preacuratei Fecioare Maria de multe ori a lacrimat pentru împetrirea inimii noastre. Te cinștim și venerăm, nu numai copiii, ci chiar și noi bătrânii, o, prea sfântă icoană, căci unde te ivești acolo Altar ne ești și tu întreg trecutul nouă ni-l povestești, pentru aceea, noi creștinii, alături de tine în veci vom sta.

Pr. V. Șeuleanu

RĂSPALATA MUNCII

Problema răsplătirii muncii, a format unul din pilastrii pe care s'a construit doctrina socialistă, ca o reacțiune împotriva sistemului capitalist.

Toate școlile socialiste presupun că bogățiile, în toate societățile civilizate, sunt în cantitate mai mult decât suficientă pentru nevoile tuturor și că, dacă sunt și nevoiași, e numai pentrecă cei mari și tari, au luat partea celor mici și slabi.

„Numai un program, numai o doctrină ar putea să scape cu adevărat pe proletar... e aceea care recunoaște și proclamă că privilegiul proprietății, e sprijinul tuturor servituțiilor, izvorul și originea tuturor mizeriilor“ a spus Jaurès în discurs la Saint Maudé.

După economist, *proprietatea s'ar putea dobândi numai prin muncă*, căci nu se vede decât un act de creație sub forma de producere ex nihilo, care poate conferi unui om un drept atât de formidabil.

Problema răsplătirii muncii, implică dintru început aceea a salariilor, pe care vom încerca s'o prezentăm așa cum economiștii au discutat-o, *precum și modul cum s'ar putea rezolva după Evanghelie*.

Trăsătura caracteristică a organizației economice moderne, este întreprinderea. Salariatul e nedespărțit de întreprindere, ca cele două fețe ale aceleiași medalii.

Întreprinzătorul, are nevoie de lucrători. El îi tocmește, în număr mai mare sau mai mic, după nevoie, adică îi închiriază pe un timp de obicei nelimitat, în schimbul unei plăți, care se numește salariu.

Între muncă și capital a fost și este, tocmai pe tema salariului, un permanent conflict. Găsirea unei formule de *salar just*, a fost ținta economiștilor și perzistă să fie și în prezent.

S'a încercat să se găsească un mod de remunerare a muncii, care să îngăduie să se strângă această limită mai aproape de cum o face salariul, așa cum a fost practicat până acuma, sub forma de salariu al timpului (cu ora, cu ziua sau cu săptămâna). În acest scop, s'su propus o serie de mijloace:

a) înlocuind munca cu ziua, prin *munca cu bucată*, salariul fiind calculat nu după timpul, ci după cantitatea de lucru real executată;

b) înlocuind salariul cu bucată individual, prin salariul *cu bucată colectiv* și

„RENAȘTEREA PENTRU POPOR“

Cu frățescă dragoste și deosebită bucurie vestim pe toți frații preoți și credincioșii eparhiei noastre că am plănuț scoaterea unei foi pentru credincioșii dela sate cu numele: „RENAȘTEREA PENTRU POPOR“.

Ea va apare săptămânal ca un frățior mai mic lângă „Renașterea“ cea mare, și va cuprinde merinde alese pentru sufletul poporului.

Slova ei va fi alcătuită pe înțelesul celor mulți, aducând miresmele „vechilor cazanii“ atât de mult căutate de credincioșii noștri.

Pentru ca gândul acesta să se facă faptă, propunem Cucernicilor Preoți și cântăreți următoarele:

1. În prima Duminică și în cele următoare să facă întrebare poporului în biserică dacă vrea o astfel de foaie.

2. Să prenoteze numele celor ce vor să se aboneze la foaia cea nouă și să-i înble a achita abonamentul pe un jumătate de an în suma de lei 300, sau lunar 50 lei.

3. Să ne înștiințeze direct la Consistoriu, pe numele cel nou al folii, câte abonamente poate face și ce sumă a încasat.

4. Banii NU-I va trimite decât când vom anunța noi. (Dacă foaia are ca vre-o 1000 abonați poate trăi, dacă nu ea nici nu se va putea naște).

Dacă în fiecă sat din cuprinsul Eparhiei noastre s'ar face numai 5 (cinci) abonați am putea apare în 1500 exemplare și foaia ar fi chiar și mai efină.

Cu toată dragostea vestim asemenea pe Cucernicii Preoți ca în cuprinsul foii celei noi, „RENAȘTEREA PENTRU POPOR“ vor avea bună găzduire toți condeierii satelor care se vor nevoi să fie alătura de noi.

Așteptând răspunsul chemării noastre, zicem tuturor: Doamne Ajută!

Orice corespondență și informație se va adresa: „RENAȘTEREA PENTRU POPOR“ Preot Gh. Noveanu CLUJ, Piața Malinovski 18.

COMITETUL DE INIȚIATIVĂ: Prot. stavr. Dr. L. G. Munteanu; Consilieri Aug. Faur, I. Rușdea, V. Bogdan, I. Buiu, Pavel Șendrea; Protopopi: T. Ciuruș, T. Ciceu, Z. Man, Al. Baba, E. Nicolescu, R. Popa, P. Pop, V. Mureșanu, Iosif Pop Alud, Iosif Trifon, A. Gliga, Sorin Furdui, Fl. Mureșanu, Stefan Gheție, V. Loga, V. Matel, Gh. Popescu; Preoți: D. Ciurea, Donisă Bruju, V. Păslaru-Buninginea, I. Crăciun-Deda-Bistra, R. Răzlog, V. Șeuleanu, V. Deac-Simionesti, V. Pașca, I. Todea, Dr. E. Nicoară, Dr. Lazăr Chirilă.

c) adăugând salariile fixe, calculate fie după suplimentul de producție obținut peste un anumit minimum, fie după economiile realizate în materie primă.

Dar în general, lucrătorii și mai ales sindicatele, sunt ostili la toate aceste așa zise perfecționări ale salariului, pentru mai multe motive:

pentru că dă patronului un mijloc de a judeca exact capacitatea de muncă a lucrătorului și de a regula procentul normal al salariului, după procentul maxim de muncă, spre marele prejudiciu al acelor cari nu pot furniza decât o muncă mai mică; pentru că măresc șomajul, împingând pe lucrător să facă munca a doi iu-

crători; pentru că stabilesc între lucrătorul mai capabil, sau mai viguros și tovarășii lui mai puțin bine înzestrați, o neegalitate care le repugnă spiritului lor egalitar și pentru că îndemnând pe lucrător la surmenagiu, prin dorința unui câștig mai ridicat, îi ruinează forțele și sacrifică astfel prezentul pentru viitor.

Acestor neajunsuri li se pune capăt, prin contractul colectiv de muncă, opera timpurilor noi —, prin controlul efectiv al sindicatelor muncitorești și mai ales prin *stabilirea salariilor obligatorii*, fapt ce se vede îndeplinit în concepția nouă, dar sănătoasă, de-a ridica munca la valoarea ce i se cuvine și de-a o răs-

creadă. Și pe morți îi învie, ca să mărturisească pe Tatăl ce l-a trimis.

Nazarineanul, treptat, treptat nu mai este nici fiul Mariei, nici presupusa odraslă a bătrânului Iosif. Ochii contemporani încep să vadă în El pe Ioan cel înviat din morți ori pe Ilte corborit din cer. Și caldarămurile prăfuite de patimă și promiscuitate morală ale Iudeii umplu cu mîcimea firii lor drumețiile Iisusului „cel mare“. Foamea trupească este potolită „cu doi pești și cinci pâini“; foamea sufletului cu „fertecrile“ de pe munte; foamea de adevăr prin sfatul dat tânărului bogat care voia să aivă parte de împărăția cerurilor. „Mare Iudeu“ este de necuprins în expresiile curente, ori cât entuziasm și imaginație ar avea expresia care ar vrea să-l definească.

„Oamenii zic că ești Ilte, alții că ești Ion? Dar voi ce credeți? — Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu“.

Iată expresia descoperită prin har. „Fiul Ta-

tălui“, „Fiul“ — egal Tatălui ce l-a trimis în lume.

La întrebarea pusă fățș: ce vrei pe acest pământ? Fiul raspunde: Să măntuesc neamurile, creaturi căzute în păcat.

Ce este aceasta măntuire? Aflarea adevărului în lumea conescibilului. Natura măntuirii se desfășoară pe două coordonate: material și spiritual.

Măntuirea pe plan material este găsirea echilibrului între antizele egoismului și generozității sociale necesare unei comunități umane.

Măntuirea pe plan spiritual este aflarea iluminării celei dintâi, sau vederea cea bună. Evoluțiv, după măntuirea din ordinea materială urmează, prin efort și har, cealaltă: măntuirea spiritualului.

Poate fi însă măntuirea un motiv sau scopul unic al existenței?

Cine a urmărit simpla nerațune a vieții lui Iisus: dulgherul, „nazarineanul“ „marele Iudeu“

și „Fiul“, poate să confirme, după două mii de ani, atât cât a putut înțui mîntea puțin luminată a pescarului Petru: „Tu ești Hristosul“. Și prin această târzie descoperire mărturisită omul s'a eliberat din coșmarul finalismului existenței sale. Descoperind pe Hristos ca model de viață a găsit calea vieții sale individuale.

Spiritul întristat de multele indoeli încercate va găsi răspuns la întrebarea ce trebuie să fac?

Vârsta nu-mi îngăduie să dau sfaturi, și o mîntimă decentă mă oprește să-mi contin profesiunile. Confesiunea este însă îngăduită și celor mai mici, deci să-mi fie îngăduit ca în loc de directive să fac o pseudo-confesiune.

Fiecăruia i s'a dat un talant. Măntuirea este împlinirea aceluși talant. Ori unde am fi puși de desfinul vieții putem împlini voia lui Hristos și lauda prin fapte adevărurile evanghelice.

(Va urma)

plăți ca atare.

Alături de economia politică, Evanghelia Mântuitorului deasemenea cuprinde principii cari rezolvă de mult

și complet problema. E ceea ce vom încerca să arătăm în numărul viitor.

Preot Dr. Iuliu Goșescu

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

In atenția Prea Cucerinicilor Protopopi și Preoți

Episcopia noastră este într-o acută criză financiară. Casa ei este pur și simplu goală. De aceea invităm din nou, cu toată stăruința, pe P. C. Protopopi să încaseze dela parohii cel puțin câte 300—400 Lei ca acout la calendare sau la sidoxie și să trimită banii la Episcopie. **DAR ASTA S'O FACĂ IMEDIAT, căci altfel nu putem plăti tipografia, nu putem cumpăra hârtia și nu putem scoate calendarul, ceea ce ar însemna o mare pagubă și morală și materială. Mai mult: P. S. Sa ar trebui să-și întrerupă și drumurile misionare programate în legătură cu sfințirile de biserici și cu conferințele preoțești.**

Sumele trimise până în prezent sunt cu totul insuficiente deoarece multe parohii și protopopiate n'au colectat nici 300 lei.

Consiliul Eparhial

Hotărârea luată de Ministerul Industriei și Comerțului de a desfința cotele libere la toate produsele dirijate a produs o oarecare agitație în rândurile unora dintre industriași și comercianți.

Nouii ambasadori ai Cehoslovaciei și Angliei. În ziua de 10 Oct. c. a avut loc la Palat solemnitatea primirii d-lui Dr. Kraus, șeful misiunii diplomatice cehoslovace.

Domnia Sa a depus M. S. Regelul scrisorile de acreditare în noua calitate de ambasador.

În ziua de 11 Oct. a fost primit la Palat d. Adrian Hollman, care va depune scrisorile de acreditare în calitate de ministru al Mării Britanii.

Când vor avea loc alegerile parțiale. După cum s'a anunțat, în cursul lunii Noemvrie a. c. ar urma să aibă loc alegerile parțiale de deputați, în locul celor 33 foști parlamentari național-țărăniști, cărora li s'au anulat mandatele.

EXTERNE

Remanierea cabinetului Atlee. Principalii colaboratori ai d-lui Atlee și-au păstrat și portofoliile și influența, iar promovarea lui Sir Stafford Cripps nu schimbă profund configurația cabinetului. Singurul ministru important căruia i s'au retras atribuțiile e d. Emmanuel Shinwell, trecut dela combustibil la ministerul de război, de fapt un fel de subsecretariat al armatei de uscat căci d. A. V. Alexander rămâne ministru al apărării naționale.

Comitetul politic al Națiunilor Unite examinează de prezent o nouă propunere de compromis în ceea ce privește rezolvarea problemei elene,

Intrucât proiectul de rezoluție formulat de către Statele-Unite a întâlnit ferma opoziție a mai multor state și în special a Uniunii Sovietice, delegatul Suediei a făcut o sugestie prin care propune a se trimite în Grecia, o comisiune de anchetă, formată din personalități nepolitice, care să investigheze obiectiv și să raporteze ONU-lui.

Programul noului guvern ungar sugerând economii drastice și naționalizarea băncilor și altor industrii a fost prezentat Marți Parlamentului de d. Dinnyés, președintele consiliului de miniștri.

Programul care a fost redactat de partidul comunist, a fost propus de toate cele patru partide din coaliția guvernamentală.

Forțele britanice părăsesc India și Pakistanul. Accelerarea repatrierii forțelor britanice terestre și aeriene staționate în India și Pakistan a fost anunțată Marți seara dela cartierul general al comandantului suprem.

BISERICESTI

După cum omul se înviorază trupește cu apa cea lină și cristalină a isvorului de munte, la fel, în cele ale spiritualității, omul se va întări din pildele pline de viață, pe care instituțiile noastre va ști să i le pună înaintea ochilor.

Mănăstirea „Martirii Neamului dela Baia de Arieș, jud. Turda, va fi un nesecat izvor de credință și românism, isvorit tocmai în matca unde au clocotit mai cu putere sentimentele noastre de dreptate și neam.

Să nu uităm pe cei ce fac din noapte zi, pentru ridicarea ei.

„Biserica și Școala“, foaia oficială a Eparhiei Aradului, ca și „Calea Mântuirii“, foaie religioasă pentru popor, publică destul de des nume de-ale creștinilor rătăciți o vreme și apoi reveniți la dreapta credință.

Este un semn îmbucurător. El dovedește că măcar unii dintre cei rătăciți din staulul sfintei Biserici, după ce au colindat hârtoapele țărâmului sectar, se încredințează că au greșit și se întorc acasă. Dar în aceste întoarceri noi vedem și rodul unei înțelepte și devotate acțiuni pastorale întreprinse de cei ce-și cunosc datoria de a căuta „Oaia cea pierdută“.

ȘCOLARE

Cursurile Academiei Teologice Ortodoxe Române din Cluj s'a deschis în ziua de Joi 9 Oct. a. c.

Studentii care nu s'au prezentat din diferite pricini

sunt avizați și pe această cale a se prezenta de urgență la cursuri.

RECTORATUL

LICEUL ortodox de băieți „MITROPOLITUL SIMEON ȘTEFAN“ din Cluj și LICEUL ortodox de fete „STANCA DOAMNA“ din Cluj, va funcționa și în anul școlar 1947/48, cu 8 (opt) clase ca și în anul trecut.

Pe lângă ambele licee vor funcționa internatele pentru băieți și fete.

Cursurile vor începe în ziua de 13 Oct. l. c.

PARTEA OFICIALA

Nr. 5870/1947.

Comunicat

Binevoiti a lua la cunoștință că taxele de publicare a concurselor în „Renașterea“ pentru ocuparea posturilor de protopopi, preoți și cântăreți sunt următoarele:

Protopopi:	Lei 800.—
Parohii cl. I:	„ 400.—
Parohii cl. II:	„ 300.—
Parohii cl. III:	„ 200.—
Cântăreți:	„ 200.—

Aceste taxe se vor calcula și retroactiv dela data schimbării banilor, întrucât au fost făcute publicații de această natură.

Nici un concurs nu se va publica dacă nu s'a achitat taxa anticipat.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 1 Oct. 1947.

NICOLAE
Episcop

C. Hașcău
secretar eparhial

Nr. 5690/1947.

Circulară

Pentru a ne putea conforma concluzului Nr. 21 alineatul 13 al Adunării eparhiale din a. c. în legătură cu îngrijirea cimitirelor, reînvoim circularile noastre Nr. 7565/1939, 7887/1937, 4334/1947 și 2589/1932, rugând din nou Cucernica noastră preoțime de a-și da cât mai mult interesul de a sădi în sufletele credincioșilor cultul morților.

Cluj, la 24 Septemvrie 1947.

p. Episcop

secretar eparhial

Dr. V. Sava

Pr. C. Hașcău

Nr. 5936/1947.

Circulară

către toate oficiile protopopești și parohiale

Pentru coordonarea lucrărilor privind gestiunile bănești ale parohiilor și protopopiatelor noastre, conform cu situația creată de stabilizarea monetară din 15 August 1947, dispunem următoarele:

1. Toate epitropiile protopopești și parohiale vor încheia Jurnalul de cassă, la data de 15 August 1947, cu constatarea Soldului în lei vechi. Acest sold în numerar, adacă a fost depus în cont blocat, conform dispozițiilor, se va face notificare la observațiuni. Suma depusă se va trece în contul Capitalelor active cu arătarea instituției unde s'a depus.

2. Epitropiile după încheierea de mai sus, vor continua înregistrarea sumelor, în lei stabiliți, în același

CĂTRE AUTORII DE CĂRȚI

„Renașterea“ anunță bucuros ceterilor ei orice lucrare cu conținut religios (teologie, viață bisericească, învățături morale etc.), dacă ni se trimite câte un exemplar la redacție. Aceste exemplare e de dorit să aibă indicat PREȚUL (tipărit sau notat cu mână) și eventual ADRESA EXACTĂ A AUTORULUI. Ni s'a întâmplat adesea să fim întrebați de unul sau altul dintre cititori asupra costului cutărei lucrări și, firește, n'am putut răspunde, pentru că n'aveam de unde să-l știm.

Jurnal de cassă, până la finea anului 1947.

3. Pentru executarea bugetului aprobat pe anul 1947, în lei vechi și compunerea contului de venituri și cheltueli la finea anului 1947, potrivit schimbărilor obvenite cu reforma monetară, dăm mai jos procedeele de urmat.

a) Sumele intrate și eșite până la 15 August 1947, conform Jurnalului de cassă, vor fi trecute la partea II a bugetului coloana I, pe articolele bugetare respective, încheind gestiunea cu situația la 15 August 1947 în lei vechi, — făcându-se balanța cu diferențele în plus sau minus față de suma preliminară pe 1947.

b) Sumele intrate și ieșite după 15 August a. c., conform jurnalului de cassă vor fi trecute în coloana ultimă, partea a II-a (Observări făcându-se observația deasupra coloanei „Intrate, sau Eșite în anul curent dela 15 August 1947, în lei stabiliți“).

c) Pentru revenirea la normal se va avea în vedere la compunerea bugetului anului viitor ca sumele cu soldul cuprins în ultima coloană, în lei stabiliți să fie transcrise drept intratele și ieșitele din anul trecut, conform coloanei 1 partea I-a a bugetului, formând astfel baza alcătuirii bugetului pe 1948.

Considerând aceste dispozițiuni ca o măsură de adaptare a lucrărilor gestiunilor parohiilor noastre potrivit noului regim monetar, evităm spese cu procurarea de imprimate pentru cumpărarea de bugete suplimentare și pentru a putea isprăvi epitropiile noastre parohiale aceste lucrări la 31 Decemvrie 1947.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 1 Oct. 1947.

p. Episcop

secretar

Pr. Aug. Faur

Const. Hașcău

Nr. 5868/1947.

Comunicat

Se atrage atenția Cucernicilor preoți, că în viitor orice repartiție parohială sau de altă natură să se înainteze spre aprobare Consiliului eparhial cu adresa specială, anexându-se în extras și hotărârile organelor parohiale în această chestiune.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 1 Oct. 1947.

NICOLAE
Episcop

C. Hașcău
secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj